

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗЕМЕЛЬ ПІД СМІТТЄЗВАЛИЩАМИ

В.С. МАЗІЙ, аспірант

*кафедри аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука*

*(науковий керівник – член-кореспондент НАПрН України,
доктор юридичних наук, професор В.М. Єрмоленко)*

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: vitmazi4@gmail.com*

Анотація. У роботі проведено дослідження проблемних питань правового режиму земель під сміттєзвалищами. Під час дослідження автором було проаналізовано деякі загальні поняття земельного права які надаються вітчизняними науковцями, зокрема: категорія земель та правовий режим земель, а також на їх основі були запропоновані власні визначення. Провівши глибокий аналіз наукових праць в галузі земельного права, автором було констатовано те, що нерозкритим залишається поняття «субкатегорія земель». З метою віднесення земель під сміттєзвалищами до тієї чи іншої категорії земель було детально розглянуто категорію земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. З цією ж метою автором здійснено аналіз численних нормативно-правових актів, які тим чи іншим чином встановлюють правовий режим земель під сміттєзвалищами. У результаті дослідження автор статті доходить до висновку, що на сьогоднішній день відсутній будь-який закон, який би встановлював правовий режим земель під сміттєзвалищами.

Ключові слова: правовий режим, землі під сміттєзвалищами, категорія земель, субкатегорія земель, землі іншого призначення

Актуальність.

В умовах життєдіяльності сучасної людини нормальним явищем є продукування різних видів відходів. Щороку, за офіційними даними, наші громадяни викидають 11 мільйонів тонн сміття, що за приблизними підрахунками виходить 300 кілограм на особу. За даними Мінекології, Мінрегіонбуду і екологів, площа всіх сміттєзвалищ

України становить понад 10 тисяч га., а об'єм сміття – близько 1,2 кубічних кілометрів («500 пірамід Хеопса...»), і це лише умовні показники, оскільки підрахунок відбувався лише тих територій, які офіційно визнані сміттєзвалищами. Проте, незважаючи на це, невизначеним та позбавленим законодавчого врегулювання залишається правовий режим земель під сміттєзвалищами. Безспірним є те, що пріоритет-

ним напрямом нашої держави має бути переробка відходів, а не створення і без того заповнених полігонів. Однак, адекватно оцінюючи усі фактори, є підстави стверджувати про неможливість швидкого впровадження сміттє-переробної галузі в Україні, а тому з метою недопущення погіршення, вже і без того критичної екологічної ситуації в нашій державі, увага законотворців, науковців та практиків повинна бути належним чином приділена правовому режиму земель під сміттєзвалищами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Тема правового режиму земель під сміттєзвалищами є майже не дослідженою. Слід зазначити, що при аналізі наукової літератури нами було виявлено лише одну статтю І.О. Сірого «Загальна характеристика правового режиму земель під сміттєзвалищами», яка присвячена даній темі. Однак, незважаючи на це, дослідженням категорії «правовий режим земель», розкриття якої необхідне для правильного визначення правового режиму земель під сміттєзвалищами, неодноразово займалися такі науковці, як В.І. Андрейцев, Г.І. Балюк, Ю.О. Вовк, А.П. Гетьман, П.Ф. Кулинич, В.Л. Мунтян, В.В. Носік, О.О. Погрібний, В.І. Семчик, В.Д. Сидор, Н.І. Титова, Ю.С. Шемшученко, М.В. Шульга, В.З. Янчук та ін.

Метою статті є визначення проблемних питань правового режиму земель під сміттєзвалищами на основі дослідження загальних понять, таких як: правовий режим земель, категорія земель, субкатегорія земель; здійснення аналізу законодавства, що встановлює правовий режим під сміттєзвалищами; віднесення земель

під сміттєзвалищами до тієї чи іншої категорії земель які є представленими в Земельному кодексі України та обґрунтування такого віднесення.

Результати.

Відповідно до ч. 1 ст. 19 Земельного кодексу України землі за основним цільовим призначенням поділяються на дев'ять основних категорій. Так, з метою правильного віднесення земель під сміттєзвалищами до тієї чи іншої категорії, вважаємо за доцільне розкрити саме поняття «категорії земель». На думку М. Посохової «категорію земель можна визначити як частину земель України, що виділяється залежно від основного цільового призначення і закріплена земельним законодавством України» (Посохова, 2010: 77). Необхідно також зазначити, що до 2017 р. існував Державний стандарт 26640-85 «Землі. Терміни і визначення», що містив у собі поняття «категорія земель», якою є частина єдиного державного земельного фонду, що вирізняється основним цільовим призначенням і має певний правовий режим (наразі цей державний стандарт не застосовується на території України). На нашу думку, категорія земель – це закріплена земельним законодавством конкретно визначена частина земель України, яка в процесі історичного розвитку набула певні унікальні ознаки, усталене цільове призначення та конкретно встановлений правовий режим, що дозволяє відокремлювати одні землі від інших з метою їх ефективного використання.

Не менш значущим питанням в рамках науки земельного права є визначення «субкатегорії земель». Проте, слід зазначити, що доктринального визначення зазначеного поняття серед

вітчизняних науковців ми не знайшли, хоча воно часто зустрічається в численних наукових працях. Ми вважаємо, що субкатегорія земель – це частина земель, які входять до складу відповідної категорії, проте, незважаючи на їх спільні ознаки, мають деякі особливості які дозволяють їм бути відносно-відокремленими від інших земель відповідної категорії.

Проаналізувавши правовий режим кожної з даних категорій, доходимо до висновку, що законодавець убезпечуючи себе від можливості не врегулювання режиму деяких видів земель, створив таку категорію земель як «землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення». Погоджуємося з думкою І.О. Сірого про те, що складається враження, що законодавець об'єднав відповідні види земель в одну категорію за залишковим принципом (Сірий, 2019: 116). Для з'ясування того, чи охоплює вказана категорія землі під сміттєзвалищами, вважаємо за необхідне розкрити поняття земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Відповідно до статті 65 Земельного кодексу України такими землями визнаються земельні ділянки, надані в установленому порядку підприємствам, установам та організаціям для здійснення відповідної діяльності. Н.П. Барабаш вважає, що землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення необхідно визначати як земельні ділянки, надані (передані) в установленому порядку юридичним та фізичним особам для використання як, головним чином, просторового базису з метою забезпечення оборони, безпеки і територіальної цілісно-

сті держави, здійснення діяльності у відповідній сфері господарювання, результатом якої є несільськогосподарська продукція і, як правило, надання відповідних послуг та яка може забезпечуватися розміщенням та (або) експлуатацією певної інфраструктури, а також призначені для цих цілей (Барабаш, 2016: 18).

Між іншим потрібно зазначити, що наразі малодослідженою залишається субкатегорія земель «іншого призначення», визначення яких законодавець не надає, отож доцільним буде звернутися до доктрини земельного права. Так, А.М. Мірошніченко визначає, що землі іншого призначення – це землі, що не охоплюються визначеннями інших категорій земель та інших видів земель в межах категорії земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. До земель «іншого призначення» можуть бути віднесені, наприклад, земельні ділянки, відведені для розміщення полігонів твердих побутових відходів (Мірошніченко, 2011: 678). Ми приєднуємося до позиції А.М. Мірошніченка та переконані, що саме землі іншого призначення охоплюють собою землі під сміттєзвалищами. Так, якщо в Україні буде запущена сміттєпереробна галузь та буде створено належне законодавче підґрунтя для масового створення підприємств з переробки відходів, можна буде віднести землі під сміттєзвалищами до субкатегорії земель промисловості, однак поки ці відходи просто складаються на відповідних землях без їх подальшої переробки вони можуть відноситися лише до земель іншого призначення.

Як вже традиційно склалося в науці земельного права, при дослідженні правового режиму тієї чи іншої категорії земель в першу чергу об'єктом

дослідження стає саме поняття «правового режиму» як такого. Тому вважаємо за доцільне, розкриваючи правовий режим земель під сміттєзвалищами, проаналізувати визначення «правового режиму земель» які надають наші вітчизняні вчені. Так, на фоні досить численних наукових праць, присвячених дослідженню даного поняття, існують різноманітні визначення «правового режиму», хоча більшість з них розкривають один і той же зміст. На думку В.І. Семчика, П.Ф. Кулинич та М.В. Шульги «правовий режим» слід розглядати як встановлений правовими нормами порядок та умови використання за цільовим призначенням земель усіх категорій і форм власності на землю, забезпечення та охорону прав власників землі і землекористувачів, здійснення державного управління земельними ресурсами, контролю за раціональним використанням землі і додержання земельного законодавства, ведення земельного кадастру, проведення землеустрою, моніторингу землі, справляння плати за землю і застосування юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства (Семчик, Кулинич & Шульга, 2008: 286).

Слушною є думка В.М. Єрмоленка, який пропонує розглядати «правовий режим» як втілений у законі індивідуальний комплекс відповідних правових засобів (дозволів, заборон, позитивних зобов'язань, стимулів, обмежень тощо), взаємодія яких визначає особливий порядок виникнення і реалізації суб'єктивних прав і обов'язків щодо конкретної земельної ділянки (Єрмоленко, 2014: 36).

Н.І. Титова в свою чергу вважає, що «земельний правовий режим» – це наслідок правового регулювання суспільних земельних відносин на основі врахування природних і со-

ціальних особливостей земель (як їх об'єкта), що забезпечує інтереси суб'єктів цих відносин та спеціальний порядок використання цих земель (Титова, 2005: 65).

Досить стисло визначення «правового режиму» розкриває А.М. Мірошніченко. Так, на його думку, правовий режим земель можна умовно визначити як встановлений правовими нормами порядок поведінки по відношенню до цих земель (Мірошніченко, 2011: 433).

На нашу думку, правовий режим земель – це встановлений законодавством порядок можливої поведінки суб'єкта земельних правовідносин щодо об'єкта цих правовідносин – земельної ділянки, який включає в себе індивідуальний комплекс відповідних правових засобів (дозволів, заборон, позитивних зобов'язань, стимулів, обмежень тощо).

Практичне значення поняття «правовий режим» полягає у тому, що його вживання дає можливість визначити порядок використання і охорони певної категорії земель, тобто встановити особливості змісту права власності по відношенню до тієї чи іншої категорії землі, можливості використання відповідних титулів прав на землю, особливості управління використання й охорони земель і т. д. Використання цього поняття стосовно земельної ділянки означає визначення змісту конкретних прав та обов'язків осіб, що використовують ділянку на законних підставах. Правовими засобами визначення змісту елементів поняття «правовий режим» є встановлення основного цільового призначення земель шляхом їх підрозподілу на відповідні категорії, зонування та обмеження прав осіб, що використовують земельні ділянки (Годованюк, 2010: 186).

Досліджуючи правовий режим земель під сміттєзвалищами, слід зазначити, що досить незрозумілим є положення частини 2 статті 65 Земельного кодексу України про те, що «порядок використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення встановлюється законом», оскільки, для прикладу, не існує жодного закону, який би встановлював порядок використання земель іншого призначення, а саме земель під сміттєзвалищами. Так, єдиний профільний закон України «Про відходи» не містить у собі норм, які б визначали правовий режим сміттєзвалищ, хоча й закріплює положення, що «захоронення побутових відходів дозволяється тільки на спеціально обладнаних для цього полігонах/звалищах» (ст. 35-1 Закону України «Про відходи»). Здійснюючи аналіз законодавства яке б тим чи іншим чином встановлювало правовий режим земель під сміттєзвалищами, ми дійшли до висновку, що єдиним таким нормативно-правовим актом є ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування». Зазначений підзаконний акт встановлює правила розміщення полігонів (розділ 2), внутрішню структуру та зонування території полігону (п.п. 3.10-3.56), вимоги до санітарно-захисної зони полігону (п.п. 3.57-6.58), спеціальні вимоги до рекультивації земель після закриття полігону (п.п. 3.115-3.133). Цей підзаконний нормативно-правовий акт не тільки має право на існування, більше того – повинен бути, оскільки він детально встановлює певні розрахунки, обчислення, технічні умови та інше, що не притаманне для визначення на рівні закону. Проте, незважаючи на це, ми переконані, що встановлення за-

гальних положень, які б врегулювали правовий режим земель під сміттєзвалищами повинно закріплюватися саме на рівні закону.

Проаналізувавши розділ 2 «Розміщення полігонів твердих побутових відходів» ДБН В.2.4-2-2005, можна зазначити, що розміщення сміттєзвалищ допускається на: землях несільськогосподарського призначення, непридатних для сільського господарства, погіршеної якості, не зайнятих зеленими насадженнями (особливо лісами 1-ї групи); ділянках, де є можливість вжиття заходів і впровадження інженерних рішень, що виключають забруднення навколишнього середовища, розвиток небезпечних геологічних процесів чи інших негативних процесів і явищ; ділянках, прилеглих до міських територій, якщо вони не включені в житлову забудову відповідно до генерального плану розвитку міста на найближчі 25 років, а також під перспективну забудову; ділянках, що характеризуються природною захищеністю підземних вод від забруднення.

Виходячи з того, що до земель несільськогосподарського призначення належать землі усіх категорій, окрім безпосередньо земель сільськогосподарського призначення, можна стверджувати про те, що розміщення сміттєзвалищ допускається на всіх інших категоріях земель. Проте, з формулювання «не зайнятих зеленими насадженнями (особливо лісами 1-ї групи)» випливає, що на землях лісового призначення розміщення сміттєзвалищ також не допускається. Разом з цим забороняється розміщення сміттєзвалищ на землях житлової та громадської забудови, а також на тих землях які включені до генерального плану розвитку міста на найближчі 25 років. Ще

більше виключає «потенційні категорії земель під сміттєзвалищами» пункт 2.3. ДБН В.2.4-2-2005, який встановлює, що розміщення полігонів твердих побутових відходів не допускається: на площах залягання копалин і територіях з гірничими виробками без погодження з органами державного гірничого нагляду; у небезпечних зонах відвалів породи різних шахт чи збагачувальних фабрик; у зонах активного карсту; у зонах розвитку тектонічних розломів, зсувів, селевих потоків, снігових лавин, підтоплення й інших небезпечних геологічних процесів, а також на територіях сезонного затоплення; у заболочених місцях; у зонах поповнення і виходу на поверхню підземних вод; у зонах формування і використання мінеральних вод; на територіях зон I, II поясу санітарної охорони водозаборів питних і мінеральних вод; у охоронних зонах водойм; у зонах санітарної охорони курортів та заповідників; на землях, зайнятих чи призначених під зайняття лісами, лісопарками, іншими зеленими насадженнями, що виконують захисні функції і є місцями масового відпочинку населення.

З цього випливає, що розміщення сміттєзвалищ забороняється на всіх категоріях земель, окрім земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, які на законодавчому рівні не конкретизовані. Так, для прикладу, полігон № 5 у селі Підгірці, який утилізує понад половину твердих побутових відходів міста Києва, згідно даним Публічної кадастрової карти України розміщується на землях з цільовим призначенням «11.02. Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості

під полігон твердих побутових відходів» («Публічна кадастрова карта...»). Досить дивним є те, що згідно Класифікації видів цільового призначення земель затвердженої наказом Державного комітету України із земельних ресурсів 23.07.2010 р. № 548, підрозділ «11.02» містить дещо іншу назву, а саме: «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості», тобто навіть вищезазначений класифікатор який конкретизує ті чи інші категорії земель, не містить жодної згадки про полігони твердих побутових відходів. Заслуговує на увагу класифікатор цільового призначення земельних ділянок розроблений А.Г. Мартином. Даний класифікатор перераховує практично всі види цільових призначень земельних ділянок, зокрема й землі під сміттєзвалищами. Так, вони представлені в категорії земель іншого призначення, а саме: пункт 09.06.01 «для поводження з відходами» поділяється на 09.06.01.01 «для розміщення та експлуатації полігону складування побутових відходів» та 09.06.01.02 «для розміщення та експлуатації споруд по знешкодженню та захороненню шкідливих промислових відходів» (Мартин, 2008: 33–35). Ми абсолютно переконані, що відповідні субкатегорії земель повинні бути відображені в чинному класифікаторі.

Відсутність нормативного закріплення земель під сміттєзвалищами тягне за собою не врегулювання обмежень діяльності на цих землях та порядку їх використання. Так, незрозумілою є форма власності на дану категорію земель, постає питання чи можуть земельні ділянки під сміттєзвалищами перебувати у приватній власності. Також позбавленою законо-

давчого закріплення залишається норма щодо встановлення санітарно-захисних зон навколо даних земельних ділянок, що в свою чергу тягне до погіршення екологічної ситуації.

Висновки і перспективи.

Спираючись на вищевикладене, можемо зробити деякі висновки. Землі, зайняті під сміттєзвалищами, складають чималий відсоток від площі усіх земель в Україні. Чинне українське законодавство не визначає землі під сміттєзвалищами, і лише доктринально вони включаються до земель іншого призначення, які також на сьогоднішній день невизначені. Так, навіть Класифікація видів цільового призначення земельне містить жодної згадки про земельні ділянки під сміттєзвалищами чи полігонами твердих побутових відходів. Вказана прогалина у законодавстві негативно позначається на використанні таких видів земель, оскільки через те, що на рівні закону відсутнє закріплення правового режиму цих земель, збільшується кількість правопорушень щодо розміщення сміттєзвалищ. Відсутність санітарно-захисних зон навколо земельних ділянок на яких розміщені сміттєзвалища сприяє погіршенню екологічної ситуації, що, в свою чергу, призводить до зростання захворюваності серед населення, масового знищення деяких видів флори та фауни, забруднення ґрунтових вод та інших проблем. Таким чином, в умовах сьогодення, виникла нагальна потреба визначити правовий режим земель під сміттєзвалищами на рівні закону, а саме відобразити його в Законі України «Про відходи» та включити таку субкатегорію земель до класифікатора видів цільового призначення земель,

який вже давно потребує оновлення. Звичайно підняте питання потребує подальшого розвитку, зокрема пропозицій щодо вирішення його з боку науковців і практиків у сфері земельного та екологічного права, оскільки відкладення вирішення цієї проблеми на кращі часи, може призвести до масштабної екологічної катастрофи.

Список використаних джерел

1. 500 пірамід Хеопса: скільки сміття є в Україні. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-43396650> (дата звернення: 27.09.2020).
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 27.09.2020).
3. Посохова М.П. Співвідношення понять цільового призначення, цільового використання та категорії земель за законодавством України. Юридична Україна. 2010. № 12. С. 77.
4. ГОСТ 26640-85 (СТ СЭВ 4472-84). Землі. Терміни та визначення. [Втратив чинність від 2017-03-17]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3453400-85#Text> (дата звернення: 27.09.2020).
5. Сірий І.О. Загальна характеристика правового режиму під сміттєзвалищами. Право. Людина. Довкілля. 2019. Том 10, № 2. С. 113–119.
6. Барабаш Н.П. Зміст поняття категорії земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Visegrad journal on human rights. 2016. № 3. С. 13–20.
7. Мірошніченко А.М. Земельне право України. 2-ге видання, допов. і перероб.: підручник. Київ: Алерта. 2011. 678 с.
8. Семчик В.І., Кулинич П.Ф., Шульга М.В. Земельне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. Київ: Ін Юре, 2008. 600 с.

9. Єрмоленко В.М. Категорії «правовий статус» і «правовий режим» в земельному праві. Актуальні проблеми екологічних, земельних та аграрних правовідносин: теоретико-методологічні й прикладні аспекти: матеріали «круглого столу» (м. Харків, 05.12.2014 р.) / за заг. ред. А.П. Гетьмана; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків, 2014. С. 34–36.
10. Титова Н.І. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України: науково-навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2005. 368 с.
11. Годованюк А.Й. До питання щодо визначення правового режиму земель в Україні. Актуальні проблеми держави і права. 2010. № 52. С. 185–190.
12. Про відходи: Закон України від 05.03.1998 р. №187/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 27.09.2020).
13. ДБН В.2.4-2-2005. Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування. [Чинні від 2006-01-01]. Вид. офіц. Київ: Держбуд України, 2005. 32 с.
14. Публічна кадастрова карта. URL: https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=kadastr&bl=ortho10k_all (дата звернення: 27.09.2020).
15. Класифікації видів цільового призначення земель: наказ Державного комітету України із земельних ресурсів від 23.07.2010 р. № 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10#Text> (дата звернення: 27.09.2020).
16. Мартин А.Г. Сучасна класифікація земельних ділянок за цільовим призначенням. Землеустрій і кадастр. 2008. № 2. С. 12–36.
2. Zemelnyi kodeks Ukrainy [Land Code of Ukraine] (2001): Zakon Ukrainy 25.10.2001 № 2768-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (in Ukrainian).
3. Posokhova, M.P. (2010). Spivvidnoshennia poniat tsilovoho pryznachennia, tsilovoho vykorystannia ta katehorii zemel za zakonodavstvom Ukrainy [The ratio of the concepts of purpose, intended use and category of land under the laws of Ukraine]. Yurydychna Ukraina, 12: 77 (in Ukrainian).
4. HOST 26640-85 (ST SЭV 4472-84). Zemli. Terminy ta vyznachennia. [Vtratyv chynnist vid 2017-03-17]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3453400-85#Text> (in Ukrainian).
5. Siryi, I.O. (2019). Zahalna kharakterystyka pravovoho rezhymu pid smittiezvalyshchamy [General characteristics of the legal regime of lands under waste deposits]. Pravo. Liudyna. Dovkillia, 10(2): 113–119 (in Ukrainian).
6. Barabash, N.P. (2016). Zmist poniattia katehorii zemel promyslovosti, transportu, zvi azku, enerhetyky, oborony ta inshoho pryznachennia [The meaning of the concept of the category of land for industry, transport, communications, energy, defense and other purposes]. Visegrad journal on human rights, 3: 13–20 (in Ukrainian).
7. Miroshnichenko, A.M. (2011). Zemelne pravo Ukrainy [Land law of Ukraine]. 2-he vydannia, dopov. i pererob. Kyiv: Alerta, 678 (in Ukrainian).
8. Semchyk, V.I., Kulynych, P.F. & Shulha. M.V. (2008). Zemelne pravo Ukrainy [Land law of Ukraine]. Kyiv: InYure, 600 (in Ukrainian).
9. Yermolenko, V.M. (2014). Categories «legal status» and «legal regime» in land law. Actual problems of ecological, land and agrarian legal relations: theoretical-methodological and applied aspects: materials of «round table». Kharkiv, 34–36 (in Ukrainian).
10. Tytova, N.I. (2005). Zemli silskohospodarskoho pryznachennia: prava hromadian

References

1. 500 pyramid Kheopsa: skilky smittia ye v Ukraini [500 pyramids of Cheops: how much garbage is in Ukraine]. Available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-43396650> (in Ukrainian).

- Ukrainy: nauково-navchalnyi posibnyk [Agricultural lands: the rights of citizens of Ukraine: a scientific and textbook]. Lviv: PAIS, 368 (in Ukrainian).
11. Hodovaniuk, A.Y. (2010). Do pytannia shchodo vyznachennia pravovoho rezhymu zemel v Ukraini [On the issue of determining the legal regime of land in Ukraine]. Aktualni problemy derzhavy i prava, 52: 185–190 (in Ukrainian).
 12. Pro vidkhody [About Waste] (1998): Zakon Ukrainy 05.03.1998 № 187/98-VR. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80#Text> (in Ukrainian).
 13. DBN V.2.4-2-2005 «Polihony tverdykh pobutovykh vidkhodiv. Osnovni polozhennia proektuvannia» [Polygons of solid house hold waste. Basic design points] (2005). Kyiv: DerzhbudUkrainy, 31(in Ukrainian).
 14. Publichna kadastrova karta [Public cadastral map]. Available at: https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=kadast&bl=ortho10k_all (in Ukrainian).
 15. Klasyfikatsiia vydiv tsilovoho pryznachennia zemel [Classification of types of purpose land use] (2010): nakaz Derzhavnoho komitetu Ukrainy iz zemelnykh resursiv 23.07.2010. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10#Text> (in Ukrainian).
 16. Martyn, A.H. (2008). Suchasna klasyfikatsiia zemelnykh dilianok za tsilovym pryznachenniam [Modern classification of land plots by purpose]. Zemleustrii i kadastr, 2: 12–36 (in Ukrainian).

V.S. Mazii (2020). SOME PROBLEMS OF THE LEGAL REGIME OF LANDS UNDER WASTE DEPOSIT. *Law. Human. Environment*, 11(3): 65-73.
<https://doi.org/10.31548/law2020.03.008>.

Summary. *The study of problematic issues of the legal regime of lands under waste deposits. During the study, the author analyzed some general concepts of land law provided by domestic scholars, in particular: the category of land and the legal regime of land, as well as on their basis, proposed their own definitions. Having conducted an in-depth analysis of scientific works in the field of land law, the author stated that the concept of «subcategory of lands» remains undisclosed. In order to classify land under landfills as a category of land, the category of land for industry, transport, communications, energy, defense and other purposes was considered in detail. For the same purpose, the author analyzed a number of regulations act that in one way or another establish the legal regime of land under landfills. As a result of the study, the author of the article concludes that to date there is no law that would establish the legal regime of lands under waste deposits.*

Keywords: *legal regime, lands under waste deposits, category of land, subcategory of land, land for other purposes*
